

Mária Húlanová

Bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky – aktuálna úloha Policajného zboru a obecnej polície

Anotácia: Autorka v predmetnom článku poukazuje na formovanie sa mestskej polície, charakterizuje činnosť príslušníkov Policajného zboru a príslušníkov obecnej polície v oblasti cestnej dopravy so zameraním na prerokúvanie priestupkov s prihliadnutím na aktuálne zmeny vo všeobecne záväzných právnych normách Slovenskej republiky na úseku dopravy. V závere článku sa zaoberá problematikou riešenia parkovania vozidiel a bezpečnosťou na cestách.

Kľúčové slová: Policajný zbor, obecná polícia, priestupky, bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, motorové vozidlo, pokuty, parkovanie, dopravná nehoda, prevencia.

Slovo polícia má pôvod v latinizovanej podobe gréckeho slova "politia" a pod týmto pojmom sa v minulosti chápal spôsob, akým sa zabezpečovala verejná moc. Jednou z úloh mestskej polície bolo stráženie hradieb, veží a brán. Postupne vznikali rôzne mestské orgány, ktorým boli podriadené určité odbory policajnej správy. V roku 1867 po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v Uhorsku určoval kompetencie mestskej polície organizačný štatút mesta. Mestská polícia v období monarchie bola zameraná na vyšetrovanie krádeží, pátranie po osobách, kontrolu cestovných pasov, na postihovanie osôb neoprávnene sa zdržujúcich v meste, na evidenciu cudzincov. Jednou z prvých právnych noriem po vzniku Československej republiky v roku 1918 bola takzvaná recepčná norma – zákon č. 11/1918 Zb., ktorou sa prevzal v tom čase existujúci aparát. Pôsobnosť a výkon bezpečnostnej služby bol rozdelený medzi mestskú políciu, štátnu políciu a četníctvo. Na Slovensku správnu agendu zabezpečovali samostatné municípiá, pričom každé malo zriadenú mestskú municípálnu políciu. Výnosom ministerstva vnútra z roku 1919 došlo k poštátňeniu polície. Vládne nariadenie č. 51/1936 Zb. o organizácii policajnej správy a služby umožňovalo zriaďovať štátne policajné úrady tam, kde sa to uznalo za vhodné, bez ohľadu na stanovisko obce. V roku 1945 boli staré žandárske a policajné orgány rozpustené a bola vytvorená Národná bezpečnosť na Slovensku. Prijatím zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii sa začali vytvárať mestské a obecné polície. Poslanci mestského zastupiteľstva v Bratislave všeobecne záväzným nariadením č. 3/1991 položili základ na vytvorenie mestskej polície. Do právomoci príslušníkov obecnej polície od októbra 1994 patrí aj právo na objasňovanie priestupkov. Obdobne sa tak stalo v Košiciach všeobecne záväzným nariadením mestského zastupiteľstva č. 3/1992. V zmysle tohto nariadenia sa zriaďuje Mestská polícia mesta Košice ako poriadkový útvar mesta.

Policajný zbor a obecná polícia – významné subjekty zabezpečujúce verejný poriadok

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov definuje Policajný zbor ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré mu vyplývajú z medzinárodných zmlúv. Medzi úlohy, ktoré plní Policajný zbor, zákon zaraďuje i spolupôsobenie pri zabezpečovaní verejného poriadku; v prípadoch, ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie, dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení; ďalšou úlohou je odhaľovanie priestupkov a zisťovanie jej páchatel'ov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňuje v zmysle zákona o priestupkoch a prerokúva ich.

Policajný zbor pri plnení svojich úloh spolupracuje s orgánmi verejnej moci, ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi, ozbrojenými zbormi, Slovenskou

informačnou službou, s právnickými osobami a fyzickými osobami; s orgánmi územnej samosprávy spolupracuje najmä pri určovaní priorít prevencie kriminality, ochrany verejného poriadku a zamerania boja s kriminalitou.¹

Medzi oprávnenia policajta pri plnení úloh patrí aj oprávnenie dávať pokyny na zastavenie motorového vozidla. Medzi donucovacie prostriedky patrí okrem iných i použitie technických prostriedkov na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku, použitie zastavovacieho pásu alebo iných prostriedkov na násilné zastavenie dopravného prostriedku.

Technické prostriedky na zabránenie odchodu motorového vozidla je policajt oprávnený použiť v prípadoch:

- ak dopravný prostriedok stojí na mieste, kde je to zakázané, a vodič sa v blízkosti nezdržuje,
- ak sa vodič dopravného prostriedku aj po opakovanej výzve odmieta podrobiť služobným zákrokom vykonávaným policajtom a z jeho konania je zrejmé, že chce s dopravným prostriedkom z miesta odísť,
- ak ide o dopravný prostriedok, o ktorom sa zistilo, že je odcudzené,
- ak je dôvodné podozrenie, že dopravný prostriedok sa môže použiť na odvoz páchatel'a trestného činu.

Zastavovací pás alebo iný prostriedok na násilné zastavenie dopravného prostriedku, ktorého vodič po opakovanej výzve alebo na znamenie nezastaví, je oprávnený použiť v prípadoch, ak je:

- bezohľadnou jazdou vážne ohrozený život, zdravie alebo majetok,
- dôvodné podozrenie, že sa v dopravnom prostriedku prepravujú páchatelia úmyselných trestných činov, hľadané osoby, zbrane, strelivo, výbušniny, omamné a psychotropné látky a jedy, veci pochádzajúce z trestnej činnosti alebo súvisiace s trestnou činnosťou,
- zrejmé, že sa pokúsi o násilné vniknutie do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- dôvodné podozrenie, že sa pokúsi o násilný prechod štátnej hranice.

Zákon o Policajnom zbore vymedzuje aj inštitút dobrovoľného strážcu poriadku, ktorý pomáha pri plnení úloh služby poriadkovej polície, služby dopravnej polície a služby hraničnej polície na úseku ochrany verejného poriadku, pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky a pri ochrane štátnej hranice. Strážca poriadku je v zmysle zákona pri plnení úloh oprávnený, ak ide o porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu na úseku ochrany verejného poriadku, ochrany bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ochrany štátnej hranice, používať dohováranie a výzvu na odstránenie takéhoto porušenia. Strážca je oprávnený i usmerňovať účastníkov dopravy najmä pri dopravnej nehode, pri poškodení komunikácie a na tieto účely dávať pokyn na zastavenie vozidla.

Vymedzenie základných úloh, organizáciu, práva a povinnosti obecnej polície upravuje všeobecne záväzná právna norma. **Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii** v znení neskorších predpisov definuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce.²

Obecnú políciu zriaďuje a ruší obec všeobecne záväzným nariadením. V obciach, ktoré sú mestami, plní úlohy obecnej polície mestská polícia. Medzi základné úlohy obecnej polície okrem iných patrí aj spolupôsobenie obecnej polície s príslušnými útvarmi

¹ Zákon NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

² Zákon SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.

Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizácií a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany). Úlohou obecnej polície je i vykonávanie všeobecne záväzných nariadení obce, uznesení obecného zastupiteľstva a rozhodnutí starostu. V blokovom konaní obecna polícia ukladá a vyberá pokuty za priestupky ustanovené zákonom o priestupkoch, a to i za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 zákona o priestupkoch spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon. Obecna polícia oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce.³

Medzi oprávnenia príslušníka obecnej polície patrí zastavovanie vozidla, ak vodič motorového vozidla spáchal priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, alebo ak ide o vozidlá podľa § 24 ods. 4.⁴

Príslušník obecnej polície je oprávnený použiť donucovací prostriedok – technický prostriedok na zabránenie odchodu motorového vozidla v prípade, ak motorové vozidlo stojí na mieste, kde je to zakázané dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami v zmysle platného cestného zákona, a ak porušenie zákazu nie je možné z viny priestupcu bezodkladne prerokovať. Obecna polícia pri plnení úloh spolupracuje s príslušným útvarom Policajného zboru, je oprávnená požadovať údaje z evidencie motorových vozidiel s cieľom zistiť držiteľa motorového vozidla a prípojného vozidla. Na požiadanie dostane od orgánu štátnej správy zoznam motorových vozidiel.

Právne predpisy v oblasti cestnej dopravy – sankcie za ich porušenie

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) s účinnosťou od 1. apríla 2008 upravuje výstavbu, používanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií, pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru vo veciach pozemných komunikácií. Plán rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu zabezpečuje Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky. Plánovanie, prípravu a výstavbu ciest, ktoré sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, zabezpečuje samosprávny kraj a plánovanie, prípravu a výstavbu ciest vo vlastníctve obcí a miestnych komunikácií zabezpečujú obce. Orgánmi štátnej správy pre pozemné komunikácie sú ministerstvo, krajské a obvodné úrady pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie. Obce ako prenesený výkon štátnej správy vykonávajú miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre pozemné komunikácie okrem iného určuje po prerokovaní s dopravným inšpektorátom použitie dopravných značiek a dopravných zariadení, povoľuje zriadenie vyhradených parkovísk na diaľniciach a na cestách pre motorové vozidlá a v prípadoch, ak ide o zastavané územie alebo o územie určené na zastavanie, aj po prerokovaní s obcou. Ministerstvo riadi, kontroluje, koordinuje a metodicky usmerňuje výkon štátnej správy uskutočňovaný krajskými, obvodnými úradmi dopravy a obcami ako prenesený výkon štátnej správy. Krajské úrady dopravy riadia a kontrolujú výkon štátnej správy uskutočňovaný obvodnými úradmi dopravy, určujú so súhlasom dopravného inšpektorátu použitie dopravných značiek a dopravných zariadení na cestách I. triedy a na cestách I. triedy povoľujú zriadenie vyhradených parkovísk, v prípadoch, ak ide o zastavané územie alebo o územie určené na zastavanie, aj po prerokovaní s obcou. Obvodné úrady dopravy vykonávajú

³ Bližšie § 3 zák. č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

⁴ Bližšie § 8 zák. č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

štátnu správu vo veciach ciest II. a III. triedy, vykonávajú v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje obec. Obvodné úrady dopravy riadia a kontrolujú výkon štátnej správy uskutočňovaný obcami ako prenesený výkon štátnej správy a výkon štátneho odborného dozoru vykonávaného obcami. Obvodné úrady dopravy prerokúvajú priestupky podľa § 22c na úseku pozemných komunikácií okrem priestupkov na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Do ich kompetencie patrí so súhlasom dopravného inšpektorátu určovanie použitia dopravných značiek a dopravných zariadení na cestách II. a III. triedy a na týchto cestách povoľujú zriadenie vyhradených parkovísk, v prípadoch, ak ide o zastavané územie alebo o územie určené na zastavanie, až po prerokovaní s obcou.

Správu pozemných komunikácií vykonáva, ak ide o diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty podľa schváleného plánu rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu, okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a koncesných ciest – Národná diaľničná spoločnosť. Správu pozemných komunikácií, ak ide o prejazdne úseky ciest, ktoré sú vo vlastníctve obce, vykonávajú obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené.

Útvary Policajného zboru majú oprávnenie pri vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky v zmysle zákona o Policajnom zbore kontrolovať dodržiavanie povinnosti označenia motorového vozidla nálepkou pri použití vymedzených úsekov diaľnic, ciest pre motorové vozidlá alebo ciest I. triedy. Finančné prostriedky získané z výberu mýta, z predaja nálepiek, ako aj úroky z týchto prostriedkov majú byť príjmom Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. V prípadoch, ak vodič používa vymedzený úsek diaľnice, cesty pre motorové vozidlá alebo cesty I. triedy, je povinný na požiadanie predložiť príslušníkovi Policajného zboru oddeliteľný kontrolný kupón.

Cestný správny orgán a obec v rozsahu svojej pôsobnosti uložia pokutu do 33.193,92 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ak napríklad bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením zamení, pozmení, premiestni, odstráni, umiestni alebo zakryje dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo ak zničí, poškodí alebo znečistí dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo cestnú zeleň. Priestupku na úseku pozemných komunikácií sa dopustí ten, kto okrem iného konania bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením zamení, pozmení, odstráni, umiestni alebo zakryje dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo v prípade, ak zničí, poškodí alebo znečistí dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo cestnú zeleň, ak škoda neprevyšuje 165,97 eur, alebo ak vodič použije vymedzené úseky diaľnic, ciest pre motorové vozidlá a ciest I. triedy bez označenia motorového vozidla platnou nálepkou. Za priestupok možno uložiť pokutu do 331,94 eur a v prípade, ak vodič použije vymedzené úseky diaľnic, ciest pre motorové vozidlá a ciest I. triedy bez označenia motorového vozidla platnou nálepkou, možno uložiť vodičovi pokutu do výšky desaťnásobku úhrady na kalendárny rok uvedenej v nariadení vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška úhrady za užívanie vymedzených úsekov diaľnic, ciest pre motorové vozidlá a ciest I. triedy, a v blokovom konaní do výšky trojnásobku tejto úhrady. Priestupok v blokovom konaní v prípade, ak vodič nemá platnú nálepku, prerokúvajú aj orgány Policajného zboru. Na priestupky a na ich prerokovanie sa vzťahuje zákon o priestupkoch.⁵

Zákon č. 8/2008 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje pravidlá cestnej premávky, práva a povinnosti osôb v súvislosti s cestnou premávkou, pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej

⁵ Bližšie § 22c zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov.

premávky, vedenie vozidiel, evidenciu vozidiel a správne delikty za porušenie tohto zákona. Stanovuje povinnosti účastníkovi cestnej premávky; taxatívne vymedzuje povinnosti vodiča, ako aj konania, ktoré nesmie vykonávať; ako príklad uvádzam požitie alkoholu alebo inej návykovej látky počas vedenia vozidla. Právna norma zaviedla rýchlosť jazdy vodičom motorového vozidla v obci najviac 50 km/h a po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci najviac 90 km/h. Vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou hmotnosťou neprevyšujúcou 3500 kg smie jazdiť najviac rýchlosťou 90 km/h a na diaľnici a na rýchlostnej ceste najviac 130 km/h. Bola zavedená povinnosť mať na vozidle počas jazdy rozsvietené stretávacie svetlomety alebo im na roveň postavené osvetlenie, to však neplatí pre nemotorové vozidlá, ktoré musia mať rozsvietené svietidlá počas zníženej viditeľnosti. Za nezníženej viditeľnosti môžu byť na vozidle namiesto stretávacích svetlometov rozsvietené denné prevádzkové svetlá, ak je nimi vozidlo vybavené. Na diaľnici smie vodič motorového vozidla jazdiť najmenej 80 km/h a v úseku diaľnice prechádzajúcom cez obec smie jazdiť rýchlosťou najmenej 65 km/h. Vodič motorového vozidla kategórie N, ktorého najväčšia prípustná hmotnosť presahuje 7 500 kg, nesmie po diaľnici pri jazde predchádzať iné motorové vozidlo. Ustanovenia zákona o premávke na diaľnici platia aj na rýchlostnej ceste. V prípadoch, ak sa na vozovke nachádza súvislá snehová vrstva, ľad alebo námraza, vodič motorového vozidla kategórie M₁ a N₁ môže také vozidlo použiť v cestnej premávke, len ak je na všetkých nápravách vybavené zimnými pneumatikami s označením M+S, M.S, alebo M&S. Bola zavedená povinnosť cyklistov počas jazdy na bicykli mimo obce chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou. V prípade, ak ide o cyklistu mladšieho ako 15 rokov, tak táto povinnosť sa naňho vzťahuje aj na jazdu v obci. Zákon v ďalšej časti upravuje obmedzenie jazdy niektorých druhov vozidiel, hovorí o oprávnení na zastavenie vozidiel, o dopravných nehodách a ich evidencii, o oprávnení policajta pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, uvádza podmienky zadržania vodičského preukazu policajtom, osobitné ustanovenia o zadržaní vodičského preukazu – riešenie priestupku v blokovom konaní, zadržanie osvedčenia o evidencii, evidenčného dokladu vydaného v cudzine, technického osvedčenia vozidla a tabuľky s evidenčným číslom, vodičské oprávnenia a iné. V paragrafe 137 taxatívne vymenúva porušenia pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom. Orgán Policajného zboru uloží pokutu do 3 500 eur alebo do 7 000 eur právnickej alebo fyzickej osobe – podnikateľovi v prípadoch uvedených v zákone.⁶

Tento všeobecne záväzný právny predpis zrušil zákon č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a došlo ním k zmenám **v zákone č. 135/1961 Zb.** o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy sú oprávnené prerokovať priestupky podľa § 22c cestného zákona na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Krajské úrady dopravy určujú použitie dopravných značiek a dopravných zariadení na cestách I. triedy a na cestách I. triedy povoľujú zriadenie vyhradených parkovísk, a ak ide o zastavané územie alebo o územie určené na zastavanie, aj po prerokovaní s obcou. Obvodné úrady dopravy povoľujú použitie dopravných značiek a dopravných zariadení na cestách II. a III. triedy a na cestách II. a III. triedy povoľujú zriadenie vyhradených parkovísk, ak ide o zastavané územie alebo územie určené na zastavanie, aj po prerokovaní s obcou. Obec, obvodný i krajský úrad dopravy na uvedený účel potrebujú súhlas dopravného inšpektorátu. Ministerstvo môže určovať používanie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľovať vyhradené parkoviská len so súhlasom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

⁶ Bližšie § 137, 138 zák. č. 8/2008 Z. z.

Všeobecnou právnou normou došlo aj k úpravám **zákona č. 372/1990 Zb.** o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Podľa priestupkového zákona sa posudzuje i priestupok, ktorý spáchal v cudzine občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak sa priestupkom porušila povinnosť, ktorú má podľa slovenských predpisov mimo územia Slovenskej republiky, alebo ak to vyplýva z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Osobitný zákon môže ustanoviť osoby, ktorých konanie majúce znaky priestupku sa prerokujú podľa osobitného zákona. Konanie takýchto osôb sa prerokuje podľa tohto zákona, ak sa na takúto osobu osobitný zákon v čase prerokúvania priestupku už nevzťahuje. Ak tento zákon neustanovuje inak, potom v blokovom konaní možno uložiť pokutu do 33 eur a v rozkaznom konaní do 250 eur. Horná hranica pokuty u mladistvých sa znížila na polovicu, pričom nesmie byť vyššia ako 300 eur a v blokovom konaní vyššia ako 60 eur. V znení paragrafu 22 – "Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky" sa taxatívne uvádza, kto a akým spôsobom sa dopustí priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a akú sankciu je možné uložiť za spáchaný priestupok. Napríklad tomu, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, možno uložiť pokutu od 150 eur do 800 eur a zákaz činnosti do 3 rokov. Výška finančnej pokuty za spáchaný priestupok sa pohybuje v rozmedzí od 60 eur do 1.300 eur. V blokovom konaní v konkrétnych prípadoch je to do 60, do 150 a do 650 eur. V rozkaznom konaní v konkrétnom prípade do 650 eur.

Priestupky prerokávajú obvodné úrady; orgány Policajného zboru, ak ide o priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky alebo ak tak ustanoví osobitný zákon; orgány Železničnej polície, ak ide o priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami a priestupky proti majetku, ak boli spáchané v obvode železničných dráh. Za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok spoľahlivo zistený a obvinený z priestupku pokutu zaplatí. Priestupok je možné vybaviť aj napomenutím v prípadoch, ak zaň nemožno uložiť zákaz činnosti alebo prepadnutie vecí. Napomenutie sa však za sankciu nepovažuje. Proti blokovému konaniu nie je možné podať odvolanie, nie je možné ho obnoviť ani preskúmať mimo odvolacieho konania. V blokovom konaní orgány Policajného zboru prerokávajú priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, iné priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti verejnému poriadku, proti občianskemu spolunažívaniu a proti majetku alebo ďalšie priestupky, alebo ak tak ustanoví osobitný zákon. Rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok napríklad proti verejnému poriadku alebo proti majetku, ktorý je príjmom obce, vykonáva obvodný úrad.⁷

Rozhodnutie o uložení blokovej pokuty, ktorá preyšuje 60 eur, ak nebola uložená v blokovom konaní, je možné vykonať na návrh páchatel'a priestupku aj vykonaním verejnoprospešných prác. Za jednu odpracovanú hodinu sa z pokuty odpočítajú 3 eurá.

Cestný zákon mení a dopĺňa i **zákon č. 564/1991 Zb.** o obecnej polícii v znení neskorších predpisov. Obecná polícia objasňuje priestupky v prípadoch, ak tak ustanovuje osobitný predpis, prerokúva v blokovom konaní priestupky ustanovené osobitným predpisom a priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (§ 22 priestupkového zákona) spáchané neuposlušnosťou pokynu vyplývajúceho z dopravnej značky (zákaz zastavenia, zákaz stáť, vyhradené parkovisko, pešia zóna, parkovisko a iné) a v prípadoch, ak to vyplýva zo všeobecnej úpravy cestnej premávky v zmysle zákona o cestnej premávke, ktorou sa zakazuje zastavenie, státie a vjazd vozidiel. Príslušník obecnej polície je oprávnený zastavovať vozidlo, ak vodič vozidla spáchal priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej

⁷ Bližšie § 13 ods. 3 zák. č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

premávky, ktorý je oprávnený prerokovať v blokovom konaní podľa § 3 ods. 1 písm. f) zákona o obecnej polícii alebo ak ide o vozidlo, po ktorom bolo vyhlásené pátranie.⁸

Použitie technického prostriedku na zabránenie odchodu motorových vozidiel je príslušník obecnej polície oprávnený použiť, ak motorové vozidlo stojí na mieste, kde je to zakázané dopravnou značkou alebo všeobecnou úpravou cestnej premávky a vodič vozidla sa v blízkosti nezdržiava; ak ide o motorové vozidlo, o ktorom sa zistilo, že sa po ňom pátra. V prvom prípade technický prostriedok nemožno použiť, ak ide o vozidlo, ktoré je viditeľne označené ako vozidlo napríklad Policajného zboru, Železničnej polície. V prípade, ak príslušník obecnej polície použije technický prostriedok a ide o motorové vozidlo, o ktorom sa zistilo, že sa po ňom pátra, je povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť na najbližší útvar Policajného zboru.

Zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje podmienky prevádzky cestných vozidiel a zvláštnych vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách; vymedzuje okrem iného základné druhy a kategórie cestných vozidiel a zvláštnych vozidiel, venuje sa schvaľovaniu vozidla, systému, komponentu a samostatnej technickej jednotke, povoľovaniu výroby vozidla a schvaľovaniu jednotlivo vyrobeného vozidla, schvaľovaniu dovezeného vozidla, montáži plynových zariadení. **Vyhláška MV SR č. 9/2009**, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovuje okrem iného dopravné značky a dopravné zariadenia, riadenie cestnej premávky svetelnými signálmi a pokynmi, zastavovanie vozidiel, evidenčné číslo vozidla.

Zo zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov vyplýva, že podľa tohto zákona sa posudzuje aj priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22, proti občianskemu spolunažívaniu a proti majetku, ktorý spáchal v cudzine občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak takéto konanie nebolo v cudzine prerokované. Za priestupok podľa tohto zákona možno uložiť sankcie: pokarhanie, pokutu, zákaz činnosti, prepadnutie vecí. Paragrafové ustanovenie zákona 22 taxatívne vymenúva, kto sa dopustí priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a v ktorom prípade akú sankciu možno uložiť. Paragraf 23 sa zaoberá inými priestupkami na úseku dopravy, napríklad ak sa odmietne vodič podrobiť dychovej skúške. Priestupky prerokávajú obvodné úrady; orgány Železničnej polície, ak ide o priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti železničnej dopravy, priestupky na úseku ochrany – pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky proti majetku v prípadoch, ak boli tieto priestupky spáchané v obvode železničných dráh; iné orgány štátnej správy, obce alebo vyššie územné celky, ak tak ustanovuje osobitný zákon; iné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný predpis. Objasňovanie priestupkov vykonávajú okrem iných aj orgány Policajného zboru, ale aj orgány obecnej polície, ak ide o priestupky, ktoré sú oprávnené prerokovať v blokovom konaní. Orgány Policajného zboru objasňujú okrem iných aj priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ďalšie priestupky proti poriadku v štátnej správe, ak boli spáchané na úseku štátnej správy v pôsobnosti Policajného zboru – ak uvedené priestupky nezistil alebo ich neobjasňuje iný orgán v zmysle zákona.

Kontrola vodičov a motorových vozidiel vykonávaná príslušníkmi služby dopravnej polície a príslušníkmi obecnej polície

Príslušníci služby dopravnej polície sú oprávnení zastaviť motorové vozidlo aj v prípade, ak nebol spáchaný dopravný priestupok (odôvodňuje sa to pátraním po osobách podozrivých z páchania trestných činov, ktoré by sa mohli nachádzať v motorovom vozidle).

⁸ Bližšie § 3 ods. 1 písm. f) zák. č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

Príslušníci obecnej polície sú oprávnení zastaviť motorové vozidlá v prípade, ak vodič spáchal priestupok napríklad nerešpektovaním značky zákazu odbočenia či inej dopravnej značky.

Na výzvu príslušníka služby dopravnej polície je vodič motorového vozidla povinný predložiť občiansky preukaz, vodičský preukaz, osvedčenie o evidencii vozidla – technický preukaz, potvrdenie o STK, potvrdenie o emisnej kontrole, doklad o platnom zákonom poistení. Príslušníci obecnej polície sú oprávnení požadovať iba jeden doklad totožnosti. Vodičský preukaz je vodič povinný predložiť, ak nemá pri sebe iný doklad totožnosti.

Zákon dovoľuje zadržať vodičský preukaz len príslušníkom Policajného zboru v prípade, ak došlo k hrubému porušeniu predpisov, ak je ohrozená bezpečnosť premávky. Takéto situácie bývajú pri zavinení nehody, ak je vysoko prekročená rýchlosť jazdy, zistí sa alkohol alebo iná návyková látka u vodiča počas jazdy. Príslušníci obecnej polície nie sú oprávnení zadržať vodičský preukaz, sú však oprávnení, ak dôjde k porušeniu predpisov cestnej premávky zastaviť motorové vozidlo, obmedziť jazdu na určitý čas a medzitým privolať príslušníkov služby dopravnej polície, ktorí prevezmú riešenie priestupku.

Príslušníci služby dopravnej polície mohli na mieste uložiť pokutu až 66,39 eur. V prípade, ak vodič motorového vozidla jazdil po meste rýchlosťou, ktorá prevyšovala povolený limit o viac ako o 30 km/h, v priestupkovom konaní sa ukladala pokuta do výšky 232,36 eur a rok bol vodič bez vodičského preukazu. Za jazdu pod vplyvom alkoholu bola výška pokuty najviac do 497,91 eur a dvojročný zákaz viesť motorové vozidlo. Právomoci príslušníkov obecnej polície sa začínali tiež ústnym dohovorom a končili sa pri sume 66,39 eur. Od 1. 2. 2009 je v platnosti nový sadzobník pokút za prekročenie rýchlosti, pričom horná hranica je 650 eur.

Vodičom motorových vozidiel môžu nariadiť dychovú skúšku len príslušníci Policajného zboru. Vodič motorového vozidla je však povinný podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu – krvnej skúške. Ak ju odmietne, považuje sa to, ako keby viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Zo zákona vyplýva, že príslušníci obecnej polície nie sú oprávnení podrobiť vodiča skúške na zistenie alkoholu v tele. V prípade podozrenia môžu prizvať na miesto príslušníkov služby dopravnej polície. Od 1. 2. 2009, ak sa zistí u vodiča požitie alkoholu, je výška pokuty do 1.000 eur. V prípade, ak odmietne vodič dychovú skúšku, pokuta je do 1.300 eur.

Príslušníci služby dopravnej polície sú takisto oprávnení používať „tzv. papuče“ a odťahovať zle zaparkované autá. Táto činnosť je však dominantnou v obecnej polícii. Pokuta alebo odtiahnutie auta príslušníkmi obecnej polície prichádza do úvahy, ak stojí vodič s vozidlom na mieste, kde je to zakázané značkami či vodorovným dopravným značením, šrafovaním na ceste. Odtiahnutie motorového vozidla prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, ak vozidlo pôsobí prekážku v premávke, čo platí i pre chodníky. Pokuta bola v sume do 66,39 eur, pri odtiahnutí vozidla sa k uvedenej sume pripočítala ešte suma 99,58 eur za odvezenie vozidla.⁹

⁹ Magistrát mesta Bratislavy v roku 1997 uzatvoril zmluvu o výkone odťahovej služby so súkromnou firmou Aster, ktorej v roku 2005 zmluvu nepredĺžil, a prostredníctvom Dopravného podniku Bratislava, a.s. založil vlastnú odťahovú službu. Partnerom spoločnosti Aster sa stala na cestách III. a IV. triedy samospráva Starého mesta. V roku 2003 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že správca miestnej komunikácie nie je oprávnený zmluvne previesť právomoci správcu komunikácie na iný podnikateľský subjekt. Ústavný súd v roku 2008 rozhodol o tom, že mestské časti ako Bratislava, správcovia komunikácie, a teda vedenie miest môžu zmluvou preniesť svoje kompetencie na podnikateľský subjekt a môžu na odťahovanie motorových vozidiel uzatvárať zmluvy so súkromnými spoločnosťami. Ústavný súd konštatoval, že "z dotknutých právnych predpisov nevyplýva záver, že by správca komunikácie nemohol uzavrieť zmluvu o výkone odťahovej služby".

Mestská polícia v Košiciach na základe živnostenského oprávnenia vykonáva komerčné odťahovanie vozidiel. Cena v prípade núteného odťahu vozidla je nasledovná: za pristavenie odťahového vozidla je 10 eur, cena za naloženie a zloženie vozidla je 30 eur, cena za odstránenie vozidla je 60 eur. Cenník odťahovej služby

Príslušníci služby dopravnej polície sú oprávnení v zmysle zákona preveriť technický stav motorového vozidla prostredníctvom potvrdenia o STK a emisnej kontrole. Vykonávajú kontrolu platnej diaľničnej známky. Právomoci príslušníkov obecnej polície obmedzuje obec, v ktorej príslušníci pôsobia. Keďže magistrát nespravuje diaľnice, preto na nich príslušníci mestskej polície nemôžu vykonávať kontrolu a nie sú oprávnení skúmať ani technickú spôsobilosť motorového vozidla.

V roku 2007 príslušníci obecnej polície v Slovenskej republike zistili pri výkone vlastnej činnosti 163 394 priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v roku 2006 zistili 166 659 priestupkov na tomto úseku, v roku 2005 zistili 146 535 a v roku 2004 to bolo 153 312 priestupkov. V roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 došlo k poklesu o 3 265 priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

So zabezpečením bezpečnosti cestnej premávky súvisí i problematika s **parkovaním** vozidiel predovšetkým vo väčších mestách. Príslušníci obecnej polície dnes v prípade, ak vodič zle zaparkuje vozidlo (ak vodič nezachová pri parkovaní svojho vozidla na chodníku jeden a pol metra na prechádzanie chodcami alebo s detskými kočiarmi), sú oprávnení uložiť mu blokovú pokutu 60 eur. Na druhej strane však netreba zabúdať na skutočnosť, že v praxi je problém s parkovacími miestami. Pri riešení bytovej výstavby, ako aj zariadení na sociálne, zdravotné, kultúrne a iné potreby občanov sa však v priebehu rokov zabudlo na potrebu dostatočného riešenia výstavby parkovacích miest pre vodičov vozidiel, ktorých počet stále rastie, a jednou z príčin je i veľká migrácia občanov, či už za zamestnaním, alebo za štúdiom, či z iného dôvodu do rôznych miest. Do budúcnosti určite nebude postačovať iba prijímanie opatrení vo forme pokút za odťahovanie vozidiel, ale bude potrebné hľadať iné spôsoby parkovania áut. Problém parkovania vozidiel je možné riešiť napríklad výstavbou viacpodlažných garáží, prípadne zvažovať pri výstavbe objektov možnosť parkovania v podzemných priestoroch. V mestách, kde jeho stará časť – centrum neumožňuje budovanie nových parkovacích miest, možno túto situáciu riešiť budovaním parkovísk v prímestských častiach, odkiaľ majú občania prichádzajúci do mesta za zamestnaním alebo z iného dôvodu iné formy dopravy do jednotlivých častí mesta. Občanom, ktorí majú trvalý pobyt v centre mesta a sú majiteľom motorového vozidla, umožniť prednostne parkovať na vyhradených parkoviskách, ktoré nie sú príliš vzdialené od ich bydliska.¹⁰

Mestskej polície Košice pre komerčný odťah je mimo mesta cena s DPH 1,11 eur/km; v meste cena vrátane DPH 1,19 eur/km; hodinová sadzba 1 pracovníka vrátane DPH je 7,50 eur; sťažená manipulácia pri nakladaní vozidla - príplatok je vrátane DPH 7,90 až 47,40 eur.

¹⁰ Do Bratislavy príde každý deň asi 150 až 170 tisíc ľudí, mnohí vodiči nemajú časťokrát, kde zaparkovať. Niekoľko záchytných parkovísk v meste je, patria však súkromným firmám. Na zamedzenie parkovania na chodníkoch, kde to spôsobuje problémy chodcom, môžu mestá alebo miestne samosprávy jednotlivých mestských častí navrhnuť osadenie dopravného značenia. Ako jeden zo spôsobov zabránenia parkovaniu na chodníkoch je osádzanie zábran v podobe stĺpikov. Miestne samosprávy riešia oblasť tejto problematiky aj formou prijímania záväzných nariadení, v ktorých určujú zóny parkovania. V súčasnosti je možné parkovať na miestach vyznačených dopravným značením na ulici alebo na parkovacích miestach s organizovanou prevádzkou a vo veľkokapacitných garážach, alebo na dvoroch.

V *Českej republike* kontrola parkovania motorových vozidiel je skôr v kompetencii mestskej polície. V mestskej časti Praha 1 sú parkovacie miesta pre rezidentov a abonentov v modrej zóne, v oranžovej zóne je možné parkovať do 2 hodín a v zelenej zóne do 6 hodín. Tento systém je administratívne a personálne náročnejší, ale jeho technické zavedenie je možné uskutočniť bez výraznejších investičných požadaviek. Zóny plateného parkovania sú dnes zavedené v mestskej časti Praha 1, 2, 3 a 7. Cieľom zavedenia zón bolo zlepšenie dopravnej situácie v týchto lokalitách. Možnosť riešenia parkovacích miest sa vidí v presúvaní parkovania do podzemia, pod verejné priestranstvo a pod vhodné objekty. Takéto riešenie je však finančne a technicky náročné. Mesto Brno uvažuje o automatickom parkovacom dome, mesto Plzeň chce riešiť situáciu výstavbou parkovacích domov, nadzemným i podzemným parkovaním áut. Z uvedeného je možné konštatovať, že pri riešení problematiky parkovacích miest v konkrétnej lokalite je potrebné prihliadať na špecifické podmienky tejto lokality. Samotná realizácia výstavby parkovacích miest je však závislá i od množstva dostupných finančných prostriedkov.

Bezpečnosť na cestách – ako znížiť dopravnú nehodovosť

Nový cestný zákon účinný od 1. 2. 2009 smeruje viacej k bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Zaviedol zákaz predbiehania kamiónov na všetkých diaľniciach, povinné celoročné svietenie, zimné pneumatiky v zákonom stanovených podmienkach, zákaz telefonovania počas jazdy, ochrannú prilbu pri jazde bicyklom, zaviedol i zmeny v rýchlosti jazdy vozidlami, za nedodržanie rýchlosti došlo k zvýšeniu pokút – takýto priestupok už nie je možné riešiť dohovorom. V prípade, ak vodič nemá pri sebe peniaze na zaplatenie pokuty na mieste, je policajt oprávnený zadržať vodičský preukaz, pričom v lehote do 15 dní má vodič možnosť uloženú pokutu zaplatiť. Zákon mení aj zákon o priestupkoch, upravuje rozkazné, blokované konanie, zákaz činnosti možno uložiť až na 5 rokov. Horná hranica pokuty u mladistvých je stanovená na 300 eur, v blokovanom konaní na 60 eur. V blokovanom konaní je možné za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky uložiť pokutu do 60 eur a pri vybraných priestupkoch až do 650 eur. Cieľom opatrení nového zákona je zvýšenie bezpečnosti na cestách, disciplinovanosť vodičov, aby došlo k zníženiu dopravných nehôd a počtov ich obetí.

Za prvé štyri mesiace roka 2009 bol počet evidovaných dopravných nehôd na území Slovenskej republiky 9 639, za prvé štyri mesiace roka 2008 bolo evidovaných 18 828, teda oproti rovnakému obdobiu došlo v roku 2009 k zníženiu počtu evidovaných dopravných nehôd o 9 189 prípadov. Za porovnané obdobie v roku 2009 bolo v dôsledku dopravných nehôd usmrtených 115 osôb a v roku 2008 to bolo 148 osôb. Znížil sa počet prípadov so smrteľným následkom o 33.

Tabuľka č. 1: Počet dopravných nehôd, počet usmrtených osôb, počet osôb s ťažkým zranením a počet osôb s ľahkým zranením pri dopravných nehodách v Slovenskej republike v rokoch 2004 – 2008

Rok	Počet dopravných nehôd	Počet usmrtených	Počet s ťažkým zranením	Počet s ľahkým zranením
2004	61.233	603	2.157	9.033
2005	59.991	560	1.974	8.516
2006	62.040	579	2.032	8.660
2007	61.071	627	2.036	9.274
2008	59.008	558	1.806	9.234

V roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 poklesol počet dopravných nehôd o 2.063 prípadov, usmrtených osôb pri dopravnej nehode bolo v roku 2008 o 69 menej, počet osôb s ťažkým zranením klesol o 230 osôb a počet osôb s ľahkým zranením sa znížil v roku 2008 o 40 osôb. Najčastejšími príčinami nehôd vodičov motorových vozidiel v roku 2008 bolo nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a nesledovanie situácie v cestnej premávke, neprispôsobenie rýchlosti, nedodržanie vzdialenosti, nebezpečné otáčanie a cúvanie, nedisciplinované a neohľaduplné správanie sa v cestnej premávke (nerešpektovanie dopravných značiek a dopravných zariadení). V období rokov 2004 – 2008 bolo najmenej usmrtených a najmenej ťažko zranených osôb v roku 2008. Z uvedeného je možné konštatovať, že opatrenia prijímané všeobecne záväznými právnymi normami, ktoré sú následne realizované v praxi, potvrdzujú svoje opodstatnenie.

Slovenská republika splnila jedno z odporúčaní Európskej únie, ktoré bolo určené novým členskými krajinám v oblasti sprísnenia trestov voči vodičom, ktorí porušujú pravidlá

cestnej premávky. Určite však nie iba represívnymi opatreniami môžeme prispieť k zvýšeniu bezpečnosti na cestách, ale dôležitá je i prevencia.

Obecné polície zabezpečujú prevenciu formou besied a prednášok na školách, venujú sa témam, ako je bezpečnosť a prevencia kriminality v obci. Zabezpečujú bezpečnosť chodcov na priechodoch pre chodcov v blízkosti škôl. Pozornosť obecnej polície je zameraná i na technické zabezpečenie prevencie budovaním kamerových monitorovacích systémov.

V období rokov 2007 – 2008 príslušníci Policajného zboru realizovali preventívne projekty na celoslovenskej, regionálnej i miestnej úrovni, pričom tematicky boli okrem iného zamerané i na problematiku bezpečnosti v cestnej premávke. V Múzeu polície sa uskutočnili v rámci programu „Škola v múzeu“ preventívno-vzdelávacie podujatia zamerané i na dopravnú výchovu. Táto akcia, na ktorej sa zúčastnili žiaci zo všetkých typov škôl, dominovala na oboch ročníkoch Dňa múzeí a galérií a v roku 2007 aj v rámci Noci múzeí pod názvom „Svietime na cestu“. Viacerí príslušníci Policajného zboru sa v roku 2008 zúčastnili na školení dobrovoľníkov pre bezpečnosť cestnej premávky v rámci projektu EÚ – VAMOS. Na úrovni krajov denne monitorovali bezpečnostnú situáciu na území Slovenskej republiky, ako aj informácie zverejňované v médiách. Na základe ich analýzy poskytovali informácie verejnosti prostredníctvom médií. Funkcionári Policajného zboru sa zúčastňovali na stretnutiach a besedách so zástupcami miest a obcí, pričom počas stretnutí boli starostovia (primátori) upozorňovaní na možnosť využitia dobrovoľného strážcu verejného poriadku z radov občianskej verejnosti. Príslušníkmi Policajného zboru boli vykonané besedy s občanmi zamerané na bezpečnosť v cestnej premávke. Občanom boli distribuované rôzne materiály a letáky, ktoré ich informovali o rizikách spojených napríklad s krádežami osobných motorových vozidiel, ako aj vecí z osobných motorových vozidiel. Kamerový systém inštalovaný na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave zabezpečoval najmä monitorovanie priestoru dopravne exponovaných dopravných uzlov v Bratislave. Existujúce kamerové systémy v mestách boli využívané aj pri inteligentom systéme riadenia dopravy svetelnou signalizáciou. Na začiatku aj pri skončení školského roka príslušníci realizovali dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky v blízkosti škôl. Preventívne aktivity boli zamerané nielen na deti a mládež v školách a v školských zariadeniach, ale aj na žiadateľov o vodičské oprávnenia, vodičov všetkých vekových skupín a ostatných účastníkov cestnej premávky. Išlo o aktivity pod názvami „Na bicykli bezpečne“, „Najlepší regulovčik“, „Bezpečná cesta do školy“, „Jabko – citrón“ – cieľom akcie bolo ukázať vodičom problém nedodržiavania maximálnej povolenej rýchlosti s tým, že najviac ohrozené v cestnej premávke sú deti, „Pomaly ďalej zájdeš“. Bola realizovaná celoslovenská špeciálna kontrola na preverovanie úrovne vedomostí vodičov z poskytovania prvej pomoci pri zraneniach vzniknutých v súvislosti s cestnou premávkou, na kontrolu lekárničiek v motorových vozidlách. Pozornosť bola venovaná i chodcom a cyklistom – projekt „Vidieť a byť videný“. Uskutočnili sa kontroly dodržiavania povolenej rýchlosti, požívania alkoholických nápojov pred jazdou a počas nej, kontroly technického stavu motorových vozidiel. Akcia „Pripútaj sa k životu“ bola zameraná na používanie bezpečnostných pásov. Počas celého roka 2008 každý pondelok v rámci relácie „Pozor, zákruta!“ bola zaradená rubrika „Autoškola zákruty“, ktorej cieľom bola osвета v oblasti cestnej premávky. V jednotlivých krajoch boli realizované projekty pod rôznymi názvami: „Správaj sa normálne“, „Aby deti nezomierali“, „Bicykel“ – táto akcia mala za cieľ naučiť deti základné pravidlá cestnej premávky a naučiť ich jazdiť na bicykli po verejných komunikáciách, „Vidíš ma“, „Na ceste nie si sám“, „Jazdi bezpečne“, „Ako žmurká semafor“ – zameraný na deti predškolského veku.

Súhlasím s realizáciou projektov uskutočňovaných s maloletými deťmi, ktoré sa už v útlom veku oboznamujú s niektorými základnými dopravnými značkami a signalizačnými zariadeniami, skúšajú si jazdu v provizórnych podmienkach.

Záver

Aktivity príslušníkov Policajného zboru a príslušníkov obecnej polície v oblasti cestnej dopravy, ako aj pôsobnosť orgánov verejnej správy na úseku organizácie riadenia cestnej premávky, pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru vo veciach pozemných komunikácií, ako aj pôsobnosť orgánov miestnej samosprávy na tomto úseku je upravená všeobecne záväznými právnymi normami. Výstavba ciest na správnom mieste pri dodržaní technológie, zriadenie parkovísk, správne použitie dopravných značiek či dopravných zariadení prispieva k bezpečnosti na cestách. Sankcionovanie porušenia platných predpisov (pravidiel cestnej premávky a iných), ako aj preventívne opatrenia zohrávajú významnú úlohu pri zabezpečovaní bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Z prehľadu počtu dopravných nehôd je zrejmé, že v roku 2007 došlo k poklesu dopravných nehôd oproti roku 2006, k poklesu počtu dopravných nehôd došlo i v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007. Po účinnosti nového cestného zákona už v prvých štyroch mesiacoch roka 2009 došlo k zníženiu počtu evidovaných dopravných nehôd skoro o polovicu. Môžeme konštatovať, že samotné prijatie nového cestného zákona s prísnejšími sankciami už od svojho začiatku pôsobí preventívne, avšak dôležité sú i preventívne opatrenia realizované či už príslušníkmi Policajného zboru, alebo príslušníkmi obecnej polície. V budúcnosti bude potrebné naďalej vykonávať bezpečnostné kontroly, pretože nie všetci vodiči motorových vozidiel dodržiavajú pravidlá cestnej premávky, a pokračovať v preventívnych opatreniach s cieľom znižovať počet dopravných nehôd, ale najmä ich obetí.

Literatúra

Čo kontroluje dopravná a čo mestská polícia. Dostupné na internete: <www.topky.sk/cl/13/111729/Co-kontroluje-dopravna-a-co-me...>.

Jak hodlá MČ PI řešit problémy s parkováním? 2009. Dostupné na internete: <<http://www.starostovyusi.cz/cz/temata/parkovani>>.

Komerčné odťahovanie vozidiel. Cenník odťahovej služby Mestskej polície Košice. Cenník Odťahovej služby Mestskej polície Košice pre komerčný odťah. 2009. Dostupné na internete: <www.kosice.sk>.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky: *Správa o činnosti obecných polícií v Slovenskej republike za rok 2006.*

Nedostatek parkovacích míst řeší skoro všude. Jaké je to v Praze, Plzni a Brně? 2009. Dostupné na internete: <<http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/nemate-kde-zaparkovat-jak-to-resi-m...>>.

Odťahovanie vozidiel patrí do rúk samosprávy. 2008. Dostupné na internete: <bratislava.sk>.

PLEVA, P. *História a súčasnosť obecnej polície.* 2008. Dostupné na internete: <mestskapolicia.bratislava.sk/vismo/dokumenty2.asp?id-org=...>. Prehľad periodickej tlače a elektronických médií zo dňa 9. júna 2008.

Ústavný súd odobril odťahovanie áut súkromnými firmami. Sme. 2008. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/3764372/Ustavny-sud-odobril-odtahovanie-aut...>.

Zmeny v cestnej premávke poslanci posunuli do druhého čítania. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. 2008. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=zmeny-v-cestnej-premavke-poslanci-p...>.

Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 3/1991 o *Mestskej polícii hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení neskorších predpisov.* Všeobecne záväzné nariadenie mesta Košice č. 3/1992 *O mestskej polícii.*

Vyhláška MV SR č. 9/2009, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 8/2008 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, odbor poriadkovej polície, oddelenie dohľadu nad činnosťou obecnej polície. *Správa o činnosti obecných polícií v Slovenskej republike za rok 2007*. Bratislava, 12. júna 2008.

Prezídium Policajného zboru, Odbor dopravnej polície. *Štatistický prehľad nehôd v cestnej premávke. Slovenská republika rok 2006*. Bratislava, apríl 2007.

Prezídium Policajného zboru, Odbor dopravnej polície. *Štatistický prehľad nehôd v cestnej premávke. Slovenská republika rok 2007*. Bratislava, apríl 2008.

Prezídium Policajného zboru, Odbor dopravnej polície. *Štatistický prehľad nehôd v cestnej premávke. Slovenská republika rok 2008*. Bratislava, 2009.

Prezídium Policajného zboru. *Vyhodnotenie plnenia úloh vyplývajúcich z Rozpracovania Stratégie prevencie kriminality v Slovenskej republike na roky 2007 – 2010 v rezorte Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na podmienky Policajného zboru za roky 2007 – 2008*. 2008.

Štatistika Policajného zboru Slovenskej republiky. *Prehľad o vybraných druhoch trestnej činnosti a dopravnej nehodovosti*. 2009.

Key words: police force, municipal police, offences, safety and smooth flow of traffic, motor vehicle, fines, parking, traffic accident, prevention

Summary

The author of the article deals with activity of police force and with activity of common police refer to section safety and fluently of road traffic, and also the way of solving of the offences with respect to new legal arrangement. Refer to parking place and moving away motor vehicles and the solving of problem of city parking. He point out reality, that not only repressive measures make contribute to increase safety on roads, but it is necessary take into consideration and precaution.

*pplk. JUDr. Mária Húlanová
vyšetrovatel'ka
ÚJaKP OR PZ v Košiciach
e-mail: MHulanova@azet.sk*

Recenzent: doc. PaedDr. Samuel Uhrin, CSc.